

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/124/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718202963
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3718202963.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Gabriely Janákovkej v právnej veci žalobcu: P., proti žalovanému: U., o zaplatenie sumy 1.479,22 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13. marca 2019, č.k. 6Csp/59/2018-95, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - zamietajúcej časti (výrok II.) a v závislom výroku o trovách konania medzi stranami sporu (výrok III.) **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi **p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.479,22 eur titulom nezaplatennej istiny, sumu 67,45 eur titulom vyčísleného úroku, sumu 0,80 eur titulom vyčísleného úroku z omeškania spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 1.479,22 eur od 20.9.2018 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne z nezaplateného úroku 67,45 eur od 20.9.2018 do zaplatenia a sumu 1,46 eur titulom nezaplatených poplatkov za poistenie, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.) O trovách konania rozhodol výrokom III. tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 1.479,22 eur, úrok 67,45 eur, úrok z omeškania 0,80 eur, úrok 12,90 % ročne z nezaplatennej istiny 1.479,22 eur od 20.9.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatennej istiny 1.479,22 eur od 20.9.2018 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 67,45 eur od 20.9.2018 do zaplatenia, nezaplatené poplatky 1,46 eur a nahradiť trovy konania. V žalobe uviedol, že dňa 4.6.2014 uzatvoril so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 2.000,- eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach, pričom celý úver s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 15.10.2024. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky žalobcu. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, a preto žalobca na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 19.9.2018 v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka v súlade s úverovou zmluvou a Obchodnými podmienkami žalobcu pre úvery občanom, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia, opakovaným upozornením zo dňa 17.7.2018.

Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatnenia (dňa 19.9.2018) predstavovala sumu 1.608,93 eur a pozostávala zo sumy nesplatennej istiny 1.479,22 eur (do dňa zosplatnenia žalovaný na istinu uhradil sumu 520,78 eur), zmluvných úrokov vo výške 67,45 eur vypočítaných pri úrokovej sadzbe 12,90 %, úrokov z omeškania vo výške 0,80 eur pri úrokovej sadzbe 5 % ročne, poplatkov 60 eur, ktoré si žalobca od žalovaného v súdnom konaní neuplatňuje. Žalovaný po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby neuskutočnil žiadnu úhradu. Žalobca k uplatnenému zmluvnému úroku po zosplatnení uviedol, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodíť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade. Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje moment vzniku tohto nároku a moment jeho zániku nestanovuje. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Za aplikácie ust. § 497, § 502 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, 2, § 565, § 517 ods. 2 Obč. zákonníka, § 232 CSP, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/,b/, d/ zák. č. 129/2010 z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy na zistený skutkový stav súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne, okrem nároku na dohodnutý úrok z úveru po zosplatnení úveru (vo výške 12,90% ročne z nezaplatennej istiny 1.478,22 eur od 20.09.2018 do zaplatenia), dôvodiac že v tom prípade, ak došlo k predčasnej splatnosti úveru má žalobca právo len na úrok z omeškania po predčasnej splatnosti úveru a nie aj na úrok z úveru. Súd vychádzal z doterajšej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012 z ktorých vyplýva, že dohodnuté úroky patria len do splatnosti dlhu a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona. Z uvedených dôvodov žalobu v časti nárokovaného zmluvného úroku po zosplatnení úveru zamietol. Zmluvný vzťah posúdil ako spotrebiteľský, podriadený režimu spotrebiteľského práva a tiež zákonu o spotrebiteľských úveroch. Mal za preukázané, že predmetom zmluvy o úvere bolo poskytnutie úveru žalobcom žalovanému vo výške 2.000,- eur za dojednaných zmluvných podmienok, pričom žalovaný tento úver nesplácal riadne a včas, a preto žalobca dôvodne vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaný z poskytnutého úveru uhradil len sumu 1.464 eur (z ktorej bola započítaná na úrok suma 908,18 eur, na istinu bola započítaná suma 520,78 eur, na poistné bola započítaná suma 35,04 eur). Žalobca dôvodne uplatnil žalovanú istinu vo výške 1.479,22 eur, čo predstavuje dlhovanú sumu na istine úveru (suma poskytnutého úveru 2.000,- eur - suma splátok započítaných na istinu vo výške 520,78 eur), taktiež si dôvodne uplatnil úrok vo výške 67,45 eur a úrok z omeškania vo výške 0,80 eur vyčíslené do dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, preto mu tieto nároky súd priznal. Ako dôvodný súd vyhodnotil v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj uplatnený úrok z omeškania z dlžnej sumy istiny a nezaplatených úrokov odo dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti v súlade s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., teda 5 % ročne, ako žiadal žalobca, keďže základná sadzba ECB bola k prvému dňu omeškania, ktorým bol prvý deň nasledujúci po zosplatnení úveru, t.j. 20.9.2018 vo výške 0 %, ktorá sa zvyšuje o 5 percentuálnych bodov. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 1.479,22 eur od 20.9.2018 do zaplatenia a vo výške 5% ročne z nezaplateného úroku 67,45 eur od

20.9.2018 do zaplataenia, ktoré si žalobca uplatnil dôvodne počnúc nasledujúcim dňom po vyhlásení predčasnej splatnosti. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcovi ako strane sporu, ktorá mala vo veci plný úspech čo do veci samej, resp. žalovanej istiny nárok na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva v rozsahu 100 %.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti odvolaním napadol žalobca, uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery), navrhujúc odvolaciemu súdu v tejto časti jeho zmenu tak, že aj v tejto časti žalobe vyhovie a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. K úroku po predčasnom zosplatnení uviedol, že má nárok na zaplataenie úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Konštatoval, že Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku toho nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, a to rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2017 č.k. 11Co/12/2017-90 a na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.11.2017 č.k.7Co/366/2017-84. Citujúc § 497 Obch. zák. uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov predstavujúce cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškani. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka. Samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Ďalej konštatoval, že § 506 Obch. zák. umožňuje odstúpenie od zmluvy. Poukázal na to, že odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Právo veriteľa trvá naďalej, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Táto povinnosť odstúpením od zmluvy ani zosplatnením úveru nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, ako bol predtým. Situácia totiž nastala pre neplnenie si povinnosti dlžníka. Tvrdil, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil aj poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Obo/143/98 (R 59/98). Poznamenal, že uvedené rozhodnutie sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. V danej veci totiž súd prioritne riešil otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. Predmetné rozhodnutie nie je ani rozhodnutím vo veci samej a samotné konštatovanie, čo má súd prvej inštancie skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor. Úrok z poskytnutého úveru je odplatom za poskytnuté peňažné prostriedky a nárok na túto odplatu trvá od ich poskytnutia až do ich vrátenia. Uviedol, že dohodnutý obchodný úrok patrí veriteľovi do vrátenia požičaných peňažných prostriedkov, nie do splatnosti úveru a tvrdenie, že úroky a úroky z omeškania sa vzájomne vylučujú, nemá oporu v právnych predpisoch. Nesúhlasil s tým, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník neumožňujú priznať príslušenstvo z príslušenstva. Poukázal aj na rozhodnutia iných odvolacích súdov, v ktorých má pôvod jeho názor, z ktorých cituje a tiež odvolateľ poukázal na uznesenie Nejvyššího soudu České republiky zo dňa 21.08.2014 pod sp.zn. 33 Cdo 212/2014.

5. Žalovaný nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie v napadnutej časti vydané podľa § 359 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - zamietajúcej časti, je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej - vyhovujúcej časti nepreskúmal, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola.

8. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil, a odvolateľ ju tiež ani netvrdil.

9. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vyhovujúcou časťou rozhodnutia zaviazal žalovaného na nárokované plnenie žalobcovi, s výnimkou uplatneného zmluvného úroku po zosplatnení úveru (úrok vo výške 12,90 % ročne zo sumy 1.479,22 eur od 20.09.2018 do zaplatenia) v ktorej časti žalobu zamietol. Súčasne mu priznal vychádzajúc z jeho prakticky takmer plného úspechu v spore nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

10. Žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery týkajúce sa nepriznaného nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru (dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

11. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

12. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

13. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď predovšetkým právny vzťah založený zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský (§ 52 a nasl. OZ), vyžadujúci si jeho podriadenie normám spotrebiteľského práva a po zistení, že žalobca uplatňuje tiež nárok na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru, v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Správne tiež vzhľadom na prakticky plný úspech žalobcu v spore, konštatoval vznik práva na jeho strane na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP) v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne a presvedčivo odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku v dotknutej časti, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou právnych predpisov.

14. Nad rámec toho, že ide prakticky o žalobcom identické dôvody, ktoré produkoval tiež pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa tento tiež dostatočne vysporiadal, na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd dodáva nasledovné:

15. Žalobca sa teda v konaní prostredníctvom odvolacích námietok dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvania záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, teda za stavu, ak by nedošlo k predčasnému zosplatneniu úveru.

16. Odvolacie námietky k vyššie uvedenému sa vzťahujúce, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

17. Aplikčná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, už zaoberala. Najvyšší súd SR konštatoval cit. „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania“ (§ 369 Obchodného zákonníka) - uznesenie NS SR vo veci sp. zn. 4 Obo/143/98 (judikát R 59/1998 publikovaný v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2000, str. 81-84). Pokiaľ odvolateľ poukazuje na zmluvné dojednanie o povinnosti platiť úrok aj po zosplatnení úveru, v početných rozhodnutiach súdov, sa takéto zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania, označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania, s čím sa odvolací súd plne stotožňuje.

18. Vyššie uvedený právny názor vyslovený v cit. rozhodnutí, bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, v ktorom sa tento vyporiadal s rovnakými argumentmi (sťažovateľa), ako predniesol odvolateľ v tomto spore. Ústavný súd SR predmetným uznesením odmietol sťažnosť smerujúcu proti záverom všeobecných súdov, v zmysle ktorých má veriteľ nárok na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba „do dňa, kedy prehlásil úver za predčasne splatný s tým, že po tomto termíne žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka“. Tento výklad považoval ústavný súd za ústavne akceptovateľný.

19. K argumentu odvolateľa, že jeho výklad príslušných ustanovení Obchodného zákonníka podporuje ustanovenie § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do dňa splatnosti istiny, odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch upravuje situáciu, keď odstúpil od zmluvy spotrebiteľ a toto ustanovenie vymedzuje výšku úrokov do dňa splatnosti istiny. Uvedené zákonné ustanovenie preto nepodporuje argumentáciu žalobcu, práve naopak, pretože podľa toho ustanovenia je spotrebiteľ povinný plniť úroky len do dňa splatnosti istiny, nie po splatnosti, ako je predmetom sporu v danej veci. Ide o stav v súlade s právom, stav oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Nevzťahuje sa však na protiprávny stav, situáciu, keď veriteľ považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), s ktorým stavom sa spájajú výhradne sankcie v podobe platenia úrokov z omeškania, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením peňažných prostriedkov. S týmto stavom sa nebudú spájať odplatné plnenia, akými sú úroky z úveru.

20. Výklad odvolateľa vedúci k záveru o oprávnenosti úrokov zo spotrebiteľského úveru po mimoriadnom zosplatnení je v rozpore so zásadou ochrany spotrebiteľa a výkladu v jeho prospech zakotvenou v § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5 a § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

21. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na uznesenie Nejvyššího soudu České republiky zo dňa 21.08.2014 pod sp.zn. 33 Cdo 212/2014, odvolací súd ani v najmenšom nespochybňuje právnu vetu, na ktorú žalobca poukazuje v odvolaní, v označenej veci sa však nejednalo o spotrebiteľský právny vzťah, z ktorého dôvodu uvedené rozhodnutie nie je priamo aplikovateľné na právnu vec, ktorá je predmetom tohto odvolacieho prieskumu.

22. Problematikou úrokov po zosplatnení, sa odvolacie senáty Krajského súdu Trenčín už opakovane zaoberali, príkladmo v rozhodnutiach zo dňa 26.04.2016 pod č.k. 6Co/304/2015, zo dňa 18.07.2017 pod č.k. 6Co 303/2017 a tiež na časovej osi aj následne ďalších, kde vyslovili: „Keďže tento stav netrvá (rozumej stav trvania záväzku pred zosplatnením úveru), je zrejme, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškani spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K predčasnému zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru.

Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide oproti právny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a Nariadenia vlády 87/1995 Z.z. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej, alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.“

23. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol tiež Krajský súd v Prešove, vychádzajúc z ktorého, „... úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.“ S vyššie uvedeným názorom, plne súladným s tým, na ktorom založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, sa odvolací súd plne identifikuje.

24. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolacie námietky žalobcu tak neboli spôsobilými k odlišnému, v prospech žalobcu indikujúcemu rozhodnutiu v jeho napadnutej - zamietajúcej časti.

25. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej - zamietajúcej časti je vecne správne, podľa § 387 ods. 1 CSP toto v uvedenom rozsahu potvrdil. Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene napadnutého rozhodnutia v dotknutej časti.

26. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nepriznal právo na ich náhradu žalovanému vo vzťahu k žalobcovi napriek jeho úspechu v odvolacom konaní, keďže tomuto preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).